

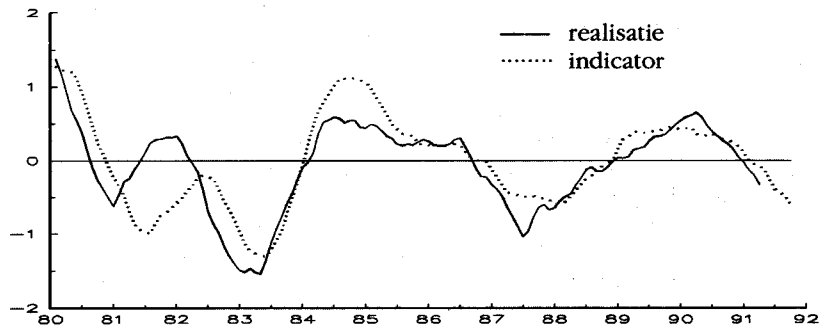
Conjunctuurindicator

Vertraging van de groei: hoe lang nog?

De Nederlandse economie ondervindt momenteel een groeivertraging. De realisatiereeks van de conjunctuur, afgeleid van de productie in de verwerkende industrie, toont over de afgelopen maanden een duidelijke neergang, zie figuur 1. De DNB-conjunctuurindicator voor de maanden tot en met september aanstaande duidt op een voortzetting van deze neerwaartse beweging. In groeitermen uitgedrukt betekent deze conjuncturele achteruitgang overigens nog lang geen negatieve groei.

Een voor de hand liggende vraag is hoe lang de conjuncturele neergang nog zal duren en hoe ver de economische groei rond dat dieptepunt zal vertragen. Eén invalshoek die gekozen kan worden voor de beantwoording van deze vraag, is de conjuncturele bewegingen van de DNB-indicator in het verleden te vergelijken met het huidige patroon. Een dergelijke verkennende exercitie is gebaseerd op de veronderstelling dat conjuncturele bewegingen min of meer worden gekenmerkt door een regelmatig wederkerend en gelijkvormig patroon. Het beloop van de DNB-conjunctuurindicator over de afgelopen 25 jaar biedt daarvoor een zeker

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

houvast. Uiteraard blijft zo'n methode van voorspellen met veel onzekerheid omgeven.

Tabel 1 geeft de datering van de omslagpunten volgens de realisatiereeks uit figuur 1. Daaruit kan worden afgeleid dat de duur tussen de conjuncturele toppen en dalen gemiddeld circa twee jaar is geweest. Indien dit gemiddelde naar de toekomst mag worden doorgetrokken, zou – gemeten vanaf de laatst waargenomen top in maart 1990 – het dieptepunt ongeveer in de eerste helft van 1992 vallen.

Tabel 1 laat verder zien dat de productie in de verwerkende industrie zich rond de dieptepunten van de conjunctuurgolven in het verleden 2,5 à 3% onder de trend bevond. Dit wekt, gegeven de huidige trendmatige groei van 3,3%, de verwachting dat de industriële productiegroei niet negatief zal worden. De industrie is meer conjunctuurgevoelig dan de economie als geheel. Het bbp kende in het verleden conjuncturele uitslagen van circa 1% van het trendmatige groeipad, tegen 2,5 à 3% voor de industriële productie¹.

De uitkomsten van deze mechanische prognose van datering en intensiteit van het komende conjuncturele dieptepunt op basis van de DNB-realisatiereeks is in grote lijnen verenigbaar met de resultaten van de recente voorspelronde van de OESO. Volgens de *Economic Outlook* van juni zal de nnp-groei in Nederland

DNB
13

afnemen van 3,3% in 1990 via 2,2% in 1991 naar 2,1% in 1992². Het voorspelde internationale conjunctuurherstel gaat voornamelijk enigszins aan Nederland voorbij, doordat Nederland sterk gericht is op Duitsland, waar de groei in 1992 naar verwachting verder zal vertragen.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator voorspelt tot en met september aanstaande een verdere achteruitgang van de conjunctuur. Een globale extrapolatie van de conjunctuurgolf suggereert dat de huidige contractieperiode in de eerste helft van 1992 eindigt. Naar verwachting blijft de groei positief zodat louter van een groeivertraging en niet van een recessie sprake zal zijn.

1. In de bbp-reeks wordt nog geen top waargenomen, wat toegeschreven wordt aan statistische vertekening door een afwijkend aantal werkdagen in 1990:IV. Een werkdag per kwartaal meer betekent circa 1,5% extra productie.

2. Achter de OESO-jaarcijfers die voor 1991 en 1992 op gelijke groei duiden kan een ontwikkeling op maandbasis schuilen die eerst neer- en daarna opwaarts is.

Tabel 1. Conjuncturele afwijkingen in de industriële productie en het bbp, in %

Productie industrie datering omslagpunt	dal		top		
	dal	top	Bbp datering omslagpunt	dal	top
aug. '67	-2,8		67 II	-0,6	
aug. '70		1,9	71 I		1,0
mei '72	-2,1		72 II	-0,7	
mrt. '74		4,9	74 II		1,6
juni '75	-5,3		75 II	-1,9	
okt. '76		2,3	76 II		1,0
feb. '78	-1,5		78 IV	-0,2	
okt. '79		2,8	79 IV		1,7
apr. '83	-2,7		82 IV	-1,5	
jan. '85		0,9	84 II		0,1
juni '87	-1,5		87 III	-0,8	
mrt. '90		1,1			
Gemiddeld	-2,7	2,3		-1,0	1,1